

ISSN 2080-7759

Biuletyn
Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej

R. 3
Nr **15**
Maj - czerwiec **2010** r.

5 Matematyka i nauki przyrodnicze

Pracownia UKD
Instytut Bibliograficzny
Biblioteka Narodowa
Warszawa

Aktualności

1. W dniach 9-11 czerwca 2010 r. odbyły się w Bibliotece Narodowej Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD. Dzień trzeci poświęcony był Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej. Wygłoszono siedem referatów:

- *Zapis kolumnowy UKD w "Przewodniku Bibliograficznym".* Jolanta Hys, Joanna Kwiatkowska.
- *Dział 94 - propozycje w perspektywie zmiany zapisu.* Anna Marsula.
- *Format MARC 21 dla rekordu UKD w katalogu bibliotek publicznych Warszawy.* Ewa Florek.
- *Kartoteka wzorcowa UKD w systemie bibliotecznym KOHA - rozwiązania przyjęte w Bibliotece Uniwersytetu Szczecińskiego.* Małgorzata Szymańska.
- *UKD w Bibliotece Neofilologicznej - filii Biblioteki Uniwersyteckiej w Zielonej Górze.* Elżbieta Czarnecka.
- *Wykorzystanie klasyfikacji UKD do treściowej charakterystyki zbiorów filialnych Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu - stan obecny, perspektywy.* Lidia Parafianowicz.
- *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiątna w systemach informacyjno-wyszukiwawczych Biblioteki AWF Kraków.* Małgorzata Nahotko.

Zapraszamy do zapoznania się z ich treścią na stronie BN/Dla bibliotekarzy/UKD/Materiały warsztatowe

2. Zapis pionowy i kartoteka wzorcowa UKD – prace wdrożeniowe.

a. Biblioteka Narodowa rozpoczęła rozmowy z firmą INNOPAC, których celem jest zakup kartoteki wzorcowej UKD.

Przygotowano wstępne założenia dla kartoteki wzorcowej UKD i przesłano do firmy INNOPAC. Wysłano również przykłady rekordów wzorcowych przeznaczone do testów.

b. Dokonano adaptacji formatu dla klasyfikacji na potrzeby „Przewodnika Bibliograficznego”.

Na bazie tablic UDC-P058 została zbudowana kartoteka wzorcowa w MAK-u (testowa). Planowana jest konwersja kartoteki wzorcowej do INNOPAC-a

c. Biblioteka Narodowa przystępuje do zmiany zapisu symboli UKD z poziomego na pionowy (w „Przewodniku Bibliograficznym”). Rozpoczęcie zapisu pionowego w „Przewodniku Bibliograficznym” planowane jest na 2011 r. Planowane jest również przełożenie symboli UKD, ogłoszonych w „Przewodniku Bibliograficznym” od 2007 r. z zapisu poziomego na pionowy (symbole z tablic UKD P058). W bazie testowej w MAK-u prowadzone są prace nad wprowadzeniem zapisu pionowego. Materiał testowy to numery 1-19 „Przewodnika Bibliograficznego” z 2010 r. Na podstawie tego materiału określone będą zasady zapisu pionowego. W związku z planowanym wprowadzeniem zapisu pionowego upraszczamy i modyfikujemy zapis symboli UKD. Trwają prace nad wyborem symboli (tzw. jednolitych) do kartoteki wzorcowej UKD. Będą to symbole rozwinięte i złożone wybrane z tablic UKD P058 i Biuletynów UKD.

Symbole w zapisie kolumnowym będą prezentowane w kolejności ich wprowadzenia (logika zapisu i metoda UKD).

Pierwszy symbol decyduje o układzie „Przewodnika Bibliograficznego”. Układ „PB” pozostanie niezmienny.

d. Planowane jest umieszczanie na stronie BN/Dla Bibliotekarzy/UKD/Aktualności UKD materiałów do konsultacji oraz informacji o prowadzonych pracach.

Planowane są następujące spotkania (wrzesień-październik 2010):

- spotkanie Zespołu ds. UKD,
- spotkanie informacyjno-warsztatowe UKD dla wszystkich zainteresowanych użytkowników UKD,
- spotkanie informacyjno-warsztatowe UKD dla opracowujących rzeczowo na potrzeby „Przewodnika Bibliograficznego”.

BIULETYN UKD

Biuletyn Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (Biuletyn UKD) jest dwumiesięcznikiem, wydawanym w wersji elektronicznej, ukazującym się na stronie www.bn.org.pl w zakładce Dla Bibliotekarzy.

Biuletyn UKD jest redagowany przez pracowników Pracowni Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej.

Metoda tworzenia symboli UKD jest prezentowana w MRF, "Extensions and Corrections to the UDC" i w wydany w 2007 r. podręczniku "The Universal Decimal Classification: a guide to its use" autorstwa I.C. McIlwaine. Na tej podstawie budowana jest metodyka tworzenia symboli UKD, prezentowana w Biuletynie UKD.

Do umieszczonych w Biuletynie UKD symboli dopisywane są odpowiedniki słowne zaczerpnięte z MRF i z języka naturalnego oraz odpowiedniki słowne, równoważne z JHP BN (zapisywane kursywą).

W Biuletynie UKD prezentowane są odpowiedniki słowne do symboli UKD, jako uzupełnienie odpowiedników słownych do tablic skróconych, np.

w tablicach P058 symbol **001.94** Opisywanie zjawisk niewyjaśnionych całkowicie, w Biuletynie UKD **001.94** Opisywanie zjawisk niewyjaśnionych całkowicie. *Istoty pozaziemskie.*

W Biuletynie UKD umieszczone są reguły pragmatyczne (noty stosowania, uwagi stosowania, decyzje stosowania) - zalecane - rozpowszechniane w celu zastosowania. Stanowią one uzupełnienie do tablic P058.

W Biuletynie UKD przedstawiono przyjęte (obligatoryjne) dla "Przewodnika Bibliograficznego", a sugerowane (postulowane) dla bibliotek rozwiązania.

Istnieje możliwość przeszukiwania Biuletynu UKD przez odpowiedniki słowne i symbole UKD (Ctrl+F).

BIULETYN UKD NR 15

5 MATEMATYKA. NAUKI PRZYRODNICZE

(Działy **56** Paleontologia, **57** Nauki biologiczne, **58** Botanika, **59** Zoologia opracowane w Biuletynie UKD nr 11)

5(07) Przyroda – podręcznik
37.016:5 Przyroda – nauczanie

502/504 Nauka o środowisku. Zachowanie zasobów naturalnych. Ochrona środowiska. Zagrożenia środowiska

502.13/.14:061¹ Ruchy i organizacje ekologiczne

502.5(4) NATURA 2000

502.5(438) NATURA 2000 - obszary w Polsce

504.5/.6 Wpływ gospodarki na środowisko. *Gospodarka - wpływ na środowisko*

51 Matematyka

510 Podstawy i ogólne zasady matematyki. Semantyka logiczna²

510.6 Logika matematyczna. Logika rozmyta³

512.7 Geometria algebraiczna. Algebra pierścieni. Bazy Gröbnera⁴

517.9 Równania różniczkowe, całkowe, funkcyjne. Równania różnicowe. Równania nieliniowe⁵

519.21 Teoria prawdopodobieństwa. Teoria ergodyczna⁶

519.24 Specjalne zastosowania statystyki matematycznej. Analiza szeregów czasowych⁷

52 Astronomia. Astrofizyka. Badania kosmiczne. Geodezja. Kartografia

523.4 Planety i ich satelity. Planetologia. Planetoidy⁸

---

¹ **502.14:061** Organizations to promote conservation (MRF)

² **510.27** Logical semantics (MRF)

³ **510.644.4** Fuzzy logics and fuzzy sets (MRF)

⁴ **512.714** Gröbner Bases. Polynomial rings (Elyachar Central Library, Technion-Israel Institute of Technology)

⁵ **517.988.6** Nonlinear equations in functional spaces (MRF)

⁶ **519.218.84** Ergodic theorems (MRF)

⁷ **519.246.8** Time series analysis (MRF)

⁸ **523.44** Minor planets. Planetoids. Asteroids (MRF)

528.9 Kartografia. Opracowania o mapach, np.:
528.9(438-21)"17" *Mazowsze - miasta - mapy - historia – 18 w.*
528.9:069.538 Katalog muzealny zbiorów kartograficznych
528.9:551.1/.4⁹ Kartografia geomorfologiczna

53 Fizyka

532 Mechanika cieczy. Hydromechanika. *Mechanika płynów*
532.7 Kinetyczna teoria cieczy. Osmoza. Dyfuzja. Roztwory.
Krystalizacja. Fizyka ciekłych kryształów¹⁰. *Kryształy ciekłe – fizyka*
539.1.07 Aparaty, przyrządy. Detektor promieniowania¹¹

54 Chemia

543.42 Analiza spektralna. Rezonans paramagnetyczny elektronowy¹²
544.4 Kinetyka chemiczna. Kataliza. Wolne rodniki¹³
544.6 Elektrochemia. Reakcja redoks¹⁴
549 Mineralogia. Zeolity¹⁵

55 Geologia i nauki pokrewne. Meteorologia. Hydrologia

551.58 Klimatologia. Zmiany klimatyczne¹⁶

---

⁹ **528.94:551.4** Geomorphological cartography (MRF)

¹⁰ **532.783** Liquid crystals (MRF)

¹¹ **539.1.074** Particle detectors (MRF)

¹² **543.429.22** Electron paramagnetic resonance. Electron spin resonance (ESR) (MRF)

¹³ **544.431.15** Formation of chemically active species (free radicals) (MRF)

¹⁴ **544.653.2/.3** Redox process (MRF)

¹⁵ **549.67** Zeolites (MRF)

¹⁶ **551.583** Natural variations of climate. Climatic change (MRF)